

Fakulteti i Gjuhës Angleze

Lenda: INFORMATIKA

Profesori: Dr.sc. Arianit Maraj

arianitmaraj@yahoo.com

Organizimi i lendes

- **Pjesëmarrja në orë të mësimit 5%**
- **Angazhimi në klasë 5%**
- **Punimi seminarik 10 %**
- **Testi 1 - 40%**
- **Testi 2 - 40%**

Literatura

- **Doracak për ECDL (European Computer Driving Licence), Prishtinë, Shtator 2005**
- **Elemente themelore ne Word dhe Exel (libra shqip si te autoreve: S. Skenderi, B.Skenderi, Prishtine 2011. etj) (e preferuarë)**
- **Ekrem Dragusha, Microsoft Word XP, Prishtinë, 2003**
- **Mary Millhollom and Katherine Murray,Microsoft office, Word 2003,Microsoft Press**
- **Excel 2010 Introduction: Part I Formulas, Functions and Formatting, Stephen Moffat, ISBN: 978-87-7681-804-3, 1 edition, Pages : 128,**

Konceptet e teknologjisë informative

Cka eshte kompjuteri?

- ✓ I programueshem
- ✓ Ben llogaritje
- ✓ Ruan rezultate

Kompjuteri eshte nje pajisje e programueshme qe eshte ne gjendje te beje llogari dhe ti ruaj rezultate.

Cka eshte kompjuteri?

Konceptet kryesore te Harduerit, Softuerit dhe teknologjisë Informative (IT)

- **Hardueri**

- Termi Harduer i referohet pjeseve fizike te kompjuterit, sic eshte: mausi, tastiera, monitori etj.

- **Softueri**

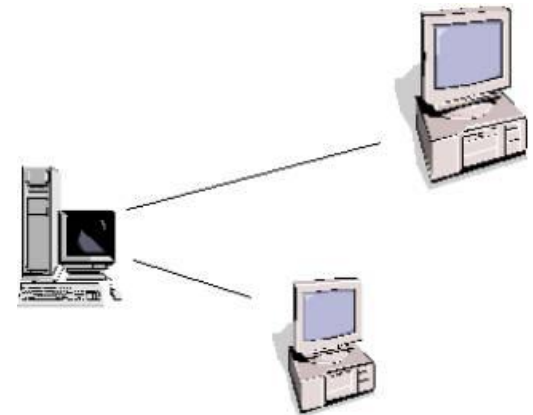
- Softueri eshte nje bashkesi e instruksioneve qe i mundesojne kompjuterit te sillet ne nje menyre te caktuar.

Konceptet kryesore te Harduerit, Softuerit dhe teknologjisë Informative (IT)

- **Teknologjia Informative**

- IT është term qe përmbledh te gjitha format e teknologjisë qe përdoren për te krijuar, ruajtur, shkëmbyer dhe për ta përdorur informatën ne format e saj te ndryshme.

Llojet e kompjutereve

Llojet e kompjutereve

- Mainframe kompjuteri
- Kompjuteri i rrjetit
- Kompjuteri personal
- Laptop kompjuteri
- Ndhmësi personal digjital
(Personal Digital Assistant - PDA)

Dallimi ndërmjet llojeve të ndryshme të kompjuterëve për nga kapaciteti, shpejtësia, kostoja dhe përdorimi

- **Kompjuterët Mainframe**

- Janë kompjuterë të mëdhenj, të fuqishëm dhe të shtrenjtë në prapavi të shumicës së organizatave të mëdha. Fuqia e tyre mund t'u shpërndalet shumë njerëzve, duke iu qasur mainframe-it përmes PC-ve të tyre. Janë shumë të shtrenjtë!

- **Kompjuterët personal**

- I lire dhe i lehtë për tu përdorur. PC është mikrokompjuter që mund të përdoret nga një shfrytëzues dhe është i përshtatshëm për kryerjen e punëve të ndryshme, si programim, kalkulime, procesimin e fjaleve etj.

Dallimi ndërmjet llojeve të ndryshme të kompjuterëve për nga kapaciteti, shpejtësia, kostoja dhe përdorimi

- **Laptop kompjuteret**

- Laptop, është një kompjuter me madhësi të vogël sa të vendoset në “preher” të përdoruesit. Është një PC mobil që zakonisht peshon 1-3 kg.

Dallimi ndërmjet llojeve të ndryshme të kompjuterëve për nga kapaciteti, shpejtësia, kostoja dhe përdorimi

- **Personal Digital Assistant (PDA)**

- Keto pajisje janë te vogla për nga madhësia
- Për përdorimin e PDA-ve zakonisht nevojitet një laps special me të cilin ekzekutohen detyrat e dëshiruara, apo të futen të dhënat në pajisje.
- Si shumica e kompjuterëve edhe këta përdorin qasjen në Internet.

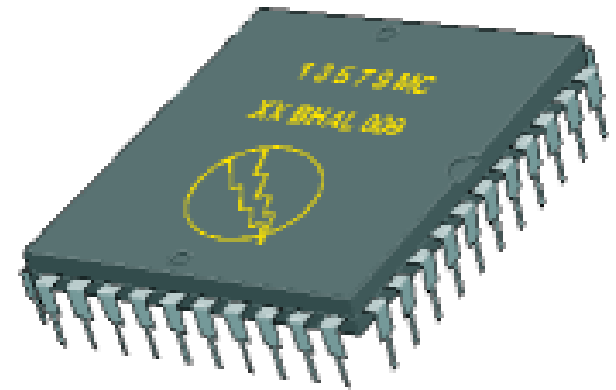
Dallimi ndërmjet llojeve të ndryshme të kompjuterëve për nga kapaciteti, shpejtësia, kostoja dhe përdorimi

	Kompjuterët Mainframe	Kompjuterët e rrjetit	Kompjuterët personal	Laptopet	PDA-te
Kapaciteti	Shume te fuqishëm	Me hard disk dhe RAM te madh	Me hard disk dhe RAM te madh	Me hard disk dhe RAM te madh	Me hapësire te ruajtjes me te vogel se PC-te
Shpejtësia	Shume me te shpejte se PC-te	Te shpejte (maten me Ghz)	Te shpejte (maten me Ghz)	Te shpejte (maten me Ghz)	Shume me te ngadalshem se PC-te
Kostoja	Shume me te shtrenjte	Cdo dite e me lire	Cdo dite e me lire	Me te shtrenjte se PC-te me performanca te njejta	Me te shtrenjte se PC-te
Përdoruesit tipik	Kompanite e medha	Shfrytezuesit e rrjetave	Shfrytezuesit shtepiak dhe ata ne zyre	Biznesmenet, ata qe levizin etj	Biznesmenët

Pjeset kryesore te nje kompjuteri personal

Pjeset kryesore te nje kompjuteri personal (PC): Njesia qendrore e procesimit (CPU)

- **CPU eshte nje nga komponentet me te rendesishme te kompjuterit**
 - Procesori eshte truri dhe zemra e kompjuterit
 - CPU eshte pjesa ne te cilen ekzekutohen te gjitha operacionet
 - Shpejtesia e nje procesori percakton shpejtesine e nje kompjuteri. Sa me i madh te jete takti i punes se procesorit, aq me i shpejte do te jete ai kompjuter.
 - Shpejtesia e procesorit matet me MHz ose GHz. 1 GHz=1000 MHz.

Pjeset kryesore te nje kompjuteri personal (PC): Hard Disku

- Hard disk eshte pajisje qe sherben per ruajtjen e te dhenave
- Ka kapacitet shume te madh dhe mundeson qasje me te shpejte ne shenime ne krahasim me CD-ROM-in
- HARD Disku perdoret per ruajtjen e sistemit operativ programeve aplikative, te dhenave te ndryshme etj.

Pjeset kryesore te nje kompjuteri personal (PC): Pajisjet hyrese/dalese

Pajisjet hyrese

- Tastjera
- Maudi
- Skaneri
- Kamera digjitale

Pajisjet dalese

- Monitori
- Printeri
- Degjueset (Speakers)

Pjeset kryesore te nje kompjuteri personal (PC): Llojet e memorieve

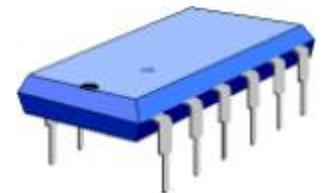
- **RAM**

- Emri RAM (Random Access Memory) eshte marre nga aftesia per ta adresuar secilin byte ne cfaredo kohe dhe per te shkruar dhe lexuar ne ate memorie
- Ne RAM vendosen te gjitha programet dhe te dhenat qe jane ne funksion
- RAM eshte memoria kryesore “punuese” e perdorur nga kompjuteri
- Te dhenat ne kete memorie jane te paqendrueshme, pasi te ckycet PC, e tere permbajtja e RAM-it humbet.

- **ROM**

- ROM – Memorie vetem per lexim, nenkupton nje lloj special te chip-it, qe permban software, nga i cili vetem mund te lexohet por jo edhe te shkruhet ne te
- Perdoret per vendosjen e informatave startuese te sistemit kompjuterik
- ROM nuk e humb permbajtjen edhe ne rast se kompjuteri ckycet nga rryma apo ndalet

Pjeset kryesore te nje kompjuteri personal (PC): Pajisjet periferike

- Pajisje periferike eshte cilado pajisje qe mund te lidhet per kompjuter.
 - Skaneri, printeri, projektori etj

PERFORMANCA E KOMPJUTERIT

Faktoret qe ndikojne ne performancen e kompjutereve

- **Shpejtesia e CPU**
- **Madhesia e RAM**
- **Kapaciteti dhe shpejtesia e Hard diskut**
- **Numri i aplikacioneve qe ekzekutohen**

Faktoret qe ndikojne ne performancen e kompjutereve

- **CPU takti i punes:** takti i punes se kompjuterit percakton se sa shpejt do te punoje CPU dhe jepet ne MHz ose ne GHz. Kompjuteret e sotem punojne me shpejtesi ne me shume se 3000 MHz. Sa me e madhe te jete shpejtesia ne MHz, aq me i shpejt do te jete kompjuteri
- **Madhesia e RAM-it:** sa me shume RAM memorie qe te kete, aq me shpejt do te punoje kompjuteri
- **Shpejtesia dhe kapaciteti i Hard-diskut:** Hard disqet maten me shpejtesine e rrotullimit te tyre ne minute. Tani hard disqet, per nga kapaciteti, jane duke u rritur me shpejtesi te madhe dhe maten me Gb (giga bajt), 1 Gb = 1024 Mb

Njesite matese te memories se kompjuterit (BIT, BAJT, KB, MB, GB dhe TB)

- **Bit:** Te gjithë kompjuteret punojne ne sistemin numerik binar i cili perbehet prej dy shifrave: 0 dhe 1. Njesia me e vogel e memories quhet bit (1 ose 0)
- **Byte:** 1 bajt i ka 8 bit
- **Kilobajt:** 1 kilobajt ka 1024 bajte
- **Megabajt:** 1 megabajt i ka 1024 kilobajt
- **Gigabajt:** 1 gigabajt i ka 1024 megabajt
- **Terrabajt:** 1 terrabajt i ka 1024 gigabajt
- **Fajllat:** te dhenat dhe programet e ruajtura ne diskun e PC-se si fajlla
- **Rekordi:** eshte koleksioni i te dhenave brenda fajllit

PYETJE-PERGJIGJE PER USHTRIME

Pyetje dhe Përgjigje

Cili nga këta kompjuter është i përshtatshëm për mbajtjen e shënimeve të takimeve

- Kompjuteri Personal
- Mainframe
- PDA
- Super kompjuteri

Pyetje dhe Përgjigje

Cila nga këto nuk është njësi hyrëse?

- Monitori**
- Tastiera**
- Miu**
- Skaneri**

Pyetje dhe Përgjigje

Hardueri është?

- I shtrenjtë
- Diçka që ju mund të prekni
- Vështirë për tu blerë
- Kodi i shkruar nga programuesit

Pyetje dhe Përgjigje

Pjesë periferike është

- Pjesa softuerike
- Pajisja harduerike e lidhur(Printeri)
- Instruksioni kompjuterik
- Hard disku

Pyetje dhe Përgjigje

RAM nënkupton

- Read Access Memory
- Ready Access Memory
- Random Access Memory
- ROM Access Memory

Pyetje dhe Përgjigje

**Cila nga këto mund të jetë
madhësi matëse për RAM-in?**

- 512 cm
- 512 bps
- 512 MB
- 512 m/s

Pyetje dhe Përgjigje

Cila nga këto është memorie e (përhershme)?

- Hard disku
- Floppy disku
- ROM
- RAM

Pyetje dhe Përgjigje

Cili lloj i kompjuterit është me i pershtatshem per tu perdorur ne koroprata te medha:

- Kompjuter Desktop**
- Mainframe**
- Laptop**
- PDA(Personal Digital Assistant)**

Pyetje dhe Përgjigje

Instalimi i më shumë RAM do të:

- Rritë performancat
- Shpejtësinë e procesimit
- Rritë madhësinë permanente për ruajtje
- Zvogëlon performancat

Pyetje dhe Përgjigje

CPU-ja shpesh njihet si

- Hapësira kryesore për ruajtjen e shënimeve
- Truri i kompjuterit
- Pjesa e dobët e kompjuterit
- Hapësira për arkivim

Pyetje dhe Përgjigje

Laptopi duhet të shfrytëzohet për

- Punë ne levizje ose largësi
- Ruajtjen e shënimeve të mëdha
- Vendosjen e shumë shënimeve
- Lidhjen e punëtorëve nga shtëpia

Pyetje dhe Përgjigje

Cila nga këto do të konsiderohet kompjuter portabël (i lëvizshëm)?

- Stacioni punues**
- Mainframe**
- Laptopi**
- Kompjuteri personal**

FALEMINDERIT